

OBĚŤMI KYBERNETICKÉHO ÚTOKU SE V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI STALO 18,46 % ČESKÝCH UČITELŮ. KYBERŠIKANU ZAŽÍVAJÍ MÉNĚ ČASTĚJI NEŽ V JINÝCH REGIONECH

Kamil KOPECKÝ

Potvrdil to Národní výzkum kyberšikany českých učitelů, do něhož se zapojilo více než 5 100 učitelů základních a středních škol ze všech krajů ČR, z Moravskoslezského kraje pak celkem 1381 osob. Výzkum uskutečnilo Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty UP ve spolupráci se společnostmi O2 Czech Republic a Seznam.cz.

Cílem výzkumu bylo zmapovat, jak moc je kyberšikana učitelů v České republice rozšířena, jaké formy útoků na učitele převládají, jak dlouho trvají a jaký mají na učitele dopad. Odborníky z pedagogické fakulty také zajímalo, jak učitelé krizové situace řeší a kdo jsou pachatelé útoků.

„Oběťmi kybernetického útoku se v Moravskoslezském kraji stalo celkem 18,46 % učitelů, což je mírně pod celorepublikovým průměrem. Mezi nejčastější formy incidentů patřily verbální útoky realizované prostřednictvím mobilního telefonu či internetu a obtěžování prostřednictvím prozvánění. Výzkum zachytil také vyhrožování učiteli či jeho zastrásování, případně šíření ponižující či zesměšňující fotografie,“ uvedl vedoucí výzkumného týmu Kamil Kopecký.

Z výsledků výzkumu je patrné, že převažují útoky krátkodobé,

které se uskutečnily v průběhu jednoho týdne, dlouhodobé útoky jsou spíše výjimečné. Kybernetické útoky na učitele se nejčastěji staly v prostředí sociálních sítí, mezi další nástroje využití k útoku patřily mobilní telefony, email, veřejný chat a www stránky.

„Ne každý kybernetický incident, který učitelé zažívají, lze považovat za kyberšikanu - ta probíhá opakovaně, delší dobu, je intenzivní a má na oběť prokazatelný dopad. Na základě výzkumu lze prohlásit, že skutečnou kyberšikanu v posledních 12 měsících zažilo 2,61 % učitelů, tedy 36 z 1381 respondentů,“ doplnil Kopecký.

Kdo patří mezi nejčastější pachatele kyberšikan? V téměř 33 % případů kybernetického útoku na učitele v Moravskoslezském kraji byli pachateli žáci ze školy (30,59 % byli žáci, které oběť zná a učí). Nezanedbatelné není ani procento, kdy se agresorem stávají rodiče žáka, podle výsledků jde o osm procent případů (další 3 % rodičů pak na učitele útočí společně se svými dětmi). Alarmující je, že ve čtvrtině případů se se pachatele útoku nepodařilo vůbec odhalit – nebyl tedy potrestán (25,49 %). „Děti jsou digitálním technologiím často otevřenější než jejich rodiče, ale i učitelé. Bohužel si nedokáží uvědomit všechna rizika nebo důsledky svého chování,“ komentoval výzkum Ctirad Lolek, ředitel lidských zdrojů O2 Czech Republic.

Výzkum rovněž hledal odpovědi na to, kdo o kybernetickém útoku či kyberšikaně učitele věděl. V 27,94 % o útoku věděli – dle slov obětí – jejich kolegové (učitelé, vychovatelé). Oproti tomu vedení školy bylo informováno pouze v 13 % případů. Znamená to, že nadřízení a vedoucí pracoviště tak často o kyberšikaně nejsou informováni.

Z výzkumu vyplývá, že učitelé z Moravskoslezského kraje – stejně jako učitelé z dalších regionů ČR – nejčastěji využívají strategie zaměřené na přímé odstranění či zablokování závadného obsahu z internetu – ty tvoří více než pětinu všech strategií, které se k útoku využívají. Téměř desetina respondentů si o incidentech pořizuje záznamy – např. screenshoty komunikace, záznamy SMS apod. Desetina učitelů se rozhodla situaci ignorovat – buď ji nepovažovali za závažnou, nebo předpokládali, že problém sám odezní.

„Kyberšikana bývá často propojena také s tradiční šikanou,“ doplňuje informace René Szotkowski, spoluautor výzkumu. „Přibližně 12,16 % učitelů, kteří zažili kybernetický útok na svou osobu, potvrdilo, že v průběhu posledních 12 měsíců zažili společně s kyberšikanou také šikanu tradiční – ať již fyzickou či verbální,“ dodává. V celkém vzorku pak potvrdilo výskyt tradiční šikany přibližně 6 % respondentů.

Další informace o výsledcích výzkumu jsou k dispozici na www.e-bezpeci.cz/kybersikanaucitelu/.